

Zvyšování kvality a přitažlivosti odborného vzdělávání podporou mezinárodní mobility

Poznámka: následující text se soustřeďuje na problematiku mezinárodní mobility v počátečním odborném vzdělávání, tedy na mobilitu žáků a studentů středních a vyšších odborných škol.

V souladu se schválenou strategií zavádění ECVET v ČR podporuje využití potenciálu ECVET k zatraktivnění odborného vzdělávání (zejména technického zaměření), k podpoře jeho kvality a k podpoře efektivního využívání materiálně technické základny v počátečním odborném vzdělávání.

Termín mobilita označuje pracovní nebo studijní stáž, na kterou je vyslán žák/student svou domovskou organizací poskytující vzdělání.

Stáž může probíhat jak na mezinárodní, tak na národní (vnitrostátní) úrovni.

Poznámka: Pojem stáž školská legislativa nezná. Pracují s ním však Nová opatření na podporu odborného vzdělávání z ledna 2013.

Většina mezinárodních mobilit je realizována s finanční podporou Evropské unie. Žáci vyjíždějí na stáže do zemí EU, kde si osvojí odborné, jazykové, interkulturní a sociální dovednosti. Mobilita zpravidla trvá 2–4 týdny, Evropská komise však usiluje o to, aby trvala déle, třeba i jeden rok. O to větší tlak by pak měl být na její kvalitu.

V Evropské unii by se do roku 2020 měla mobilita stát nedílnou součástí vzdělávacích programů. Stáží by se v odborném vzdělávání mělo účastnit alespoň 6 % žáků.

Ačkoliv to v ČR není povinnou součástí vzdělávací dráhy, účast na nejrůznějších typech mezinárodních projektů a programů je obohacením jak pro žáky, tak pro učitele. Ti mohou navštívit podobně zaměřenou zahraniční školu a zúčastnit se i odborné praxe v zahraničním podniku, která jim může pro jejich další kariéru a uplatnění na evropském trhu práce přinést řadu neocenitelných zkušeností. Zároveň může být i jakousi zpětnou vazbou k již dosaženým znalostem a dovednostem.

Od roku 2014 podporuje mezinárodní projekty mobilit evropský program Erasmus+, který si klade za cíl zvýšit kvalitu stáží a počet podpořených osob.

V příštích letech se dá očekávat, že během studia do zahraničí vyjede více žáků i učitelů českých středních škol.

Během mobility mají žáci možnost seznámit se s tím, jak vypadá běžný pracovní den v cizí zemi a jaké nároky jsou kladeny na pracovníky. Především si ale osvojí řadu odborných dovedností.

Přínosem je i rozvoj samostatnosti, flexibility a schopnosti řešení nových a neznámých situací. V neposlední řadě dochází k rozvoji komunikačních dovedností v cizím jazyce. Účastníci mobilit také často zmiňují, že díky prakticky orientované stáži získali větší motivaci k dalšímu studiu a k výkonu zvoleného povolání. Právě proto je mobilita chápána jako klíčový termín evropských vzdělávacích politik.

Účastníci mobility jsou lépe připraveni pro vstup na trh práce, nebojí se ani vyhledávat práci v zahraničí, což by mělo vést ke snižování počtu zejména mladých nezaměstnaných v Evropské unii.

Učitelé středních škol mohou porovnat zázemí školy, běžný školní den nebo například spolupráci zahraniční školy s podniky či jinými partnerskými organizacemi. Mohou navázat cenné kontakty, získat inspiraci pro výukové metody a vybavení školy. I oni si rozšíří své jazykové dovednosti. Je však žádoucí, aby se mobilit účastnili především učitelé odborných teoretických či praktických předmětů a přenášeli získané zkušenosti na žáky i do učebních dokumentů školy.

Tento typ spolupráce je ceněn zejména kvůli tomu, že je díky projektovému financování pro školy dobře „zvládnutelný“ jak po finanční, tak po organizační a administrativní stránce.

Mezinárodní spolupráce bývá právem považována za dobrou vizitku školy. Může sehrát významnou roli při výběru školy u zájemců o studium. Řada středních odborných škol využila v posledních letech možnost vyslat své žáky do zahraničí. Prioritou již nebylo jen rozšířit jejich jazykové znalosti, ale zapojit je do činnosti v reálných pracovních podmínkách.

Ve výzvě v roce 2014 bylo v projektech KA1 zaznamenáno 43 % projektů využívajících ECVET, zatímco v roce 2016 jich bylo již 94 %. ECVET má pomoci jasně definovaných postupů zkvalitnit mobilitu. Instituce realizující pracovní stáže na národní i mezinárodní úrovni by měly při organizování mobility dodržovat následující postup:

- 1. vymezit jednotku nebo jednotky výsledků učení se vztahem k oboru vzdělání účastníka mobility;**
- 2. stanovit kritéria a postupy pro hodnocení znalostí, dovedností a kompetencí daných jednotek výsledků učení;**
- 3. stvrdit svá partnerství a vzájemnou důvěru podpisem rámcové smlouvy tzv. memoranda o porozumění;**
- 4. vytvořit pro každého jednotlivého žáka dohodu o učení, v níž jsou definovány výsledky učení, které má žák během mobility získat;**
- 5. vytvořit doklad o získaných výsledcích žáka, které byly ohodnoceny přijímající institucí;**
- 6. stanovit kritéria a mechanismy pro vyhodnocování vzájemné spolupráce, která umožní pravidelně sledovat a zajišťovat kvalitu spolupráce.**

Pomocí společně definovaných jednotek výsledků učení vznikne mezi institucemi zapojenými do výměn žáků partnerství a vzájemná důvěra. Díky ní je možné, aby byly jednotky výsledků učení přenášeny z jedné instituce na druhou bez nutnosti dalšího přezkušování již získaných a v jiném prostředí ohodnocených znalostí, dovedností a kompetencí. Přijímající instituce, např. podnik, ohodnotí na základě předem dohodnutých kritérií ty znalosti, dovednosti a kompetence, které si během pobytu u nich žák osvojil. Získané a ohodnocené výsledky učení jsou vysílající institucí (školou) validovány a následně uznány. Každý účastník mobility získá doklad o absolvované stáži (tzv. osobní záznam) popisující získané znalosti, dovednosti a kompetence.